

Kuŗam mēs piederam? (Mateja ev. 4:1-11)

Tad Gars Jēzu aizveda tuksnesī, ka Tas taptu velna kārdināts. ² Un, kad Viņš četrdesmit dienas un četrdesmit naktis bija gavējis, tad Tam gribējās ēst. ³ Un kārdinātājs piestājās pie Viņa un sacīja: "Ja Tu esi Dieva Dēls, tad saki, lai šie akmeņi top par maizi." ⁴ Bet Viņš atbildēja un sacīja: "Stāv rakstīts: cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no ikkatra vārda, kas iziet no Dieva mutes." (5. Moz. 8:3) ⁵ Tad velns Viņu noveda sev līdzī uz svēto pilsētu, uzcēla Viņu pašā Dieva nama jumta galā un saka: ⁶ "Ja Tu esi Dieva Dēls, tad nolaidies zemē, jo stāv rakstīts: Viņš Saviem eņģeļiem par Tevi pavēlēs, un tie Tevi nesīs uz rokām, ka Tu Savu kāju pie akmens nepiedauzi." (Ps. 91:11, 12) ⁷ Tad Jēzus tam sacīja: "Atkal stāv rakstīts: Dievu, savu Kungu, tev nebūs kārdināt." (5. Moz. 6:16) ⁸ Atkal velns To ved sev līdzī uz ļoti augstu kalnu un rāda Viņam visas pasaules valstis un viņu godību, ⁹ un Viņam saka: "To visu es Tev gribu dot, ja Tu, zemē mezdamies, mani pielūgsi." ¹⁰ Tad Jēzus viņam saka: "Atkāpies, sātan! Jo stāv rakstīts: tev būs Dievu, savu Kungu, pielūgt un Viņam vien kalpot." ¹¹ Tad velns Viņu atstāja. Un redzi, eņģeļi pie Viņa piestājās un Viņam kalpoja.

*"Atkāpies, sātan! Jo stāv rakstīts:
tev būs Dievu, savu Kungu, pielūgt
un Viņam vien kalpot."*

Vēlu pirmdienas pēcpusdienā, viena 28 gadu veca sieviete, Ellen MacArthur, nobeidza apbrīnojumu ceļojumu: viņa viena pati, vadīdama 23 metru garu trimarāna burlaivu, un bez pārtraukuma, bija pabeigusi pasaules cirkumnavigāciju, jaunā rekorda laikā – 71 dienā, 14 stundās, 18 minūtēs un 33 sekundēs. Tas bija 1 dienu un 8 stundas ātrāki nekā iepriekšējais solo cirkumnavigācijas rekords. Kopš viņa iesāka savu 44,000 kilometru ceļojumu 28. novembrī, Ellen MacArthur nav gulējusi ilgāk par 30 minūtēm reizēm un ne vairāk kā 4 stundas dienā. Nav brīnums, ka, Ellen MacArthur pati teica par šo pārdzīvojumu:

Bija daži posmi, kuri bija sāpīgi grūti...Nekad savā "dzīvē neesmu bijusi spiesta sniegties tik dziļi savos spēkos, kā šajā ceļojumā – ne tikai vienu vai divas reizes, bet vairākas nedeļas. Man liekas, ka nekad nespēšu izteikt cik grūts viss šis ir bijis!"¹

¹ http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/other_sports/sailing/4229079.stm

Dažreiz jābūt vienatnē, - tikai pašam ar sevi – lai zinātu, ko tu spēj darīt, un kas tu tiešām esi.

Man ir aizdomas, ka mūsu ikdienas pasaulē, ir grūti zināt tieši, kas mēs patiesi *esam*, jo ļoti reti ir dota iespēja būt vienatnē ar savām domām, vai, kā varētu teikt – pašam ar sevi. Arvien vairākās vietās parādās video ekrāni, kuri nemitīgi raida CNN vai kādas reklāmas. Cilvēki staigā pa pilsētu, vingro, vai strādā savā darbā ar mūzikas spēlētāju „austiņām”, kuras nemitīgi (un reizēm ļoti skaļi) pilda viņu domas un dzīvi ar skaņām. Restorānos un veikalos esam aplenkti ar populāras mūzikas troksni, kas pilda ausis un neļauj pat uzturēt normālu sarunu. Reizēm liekas, ka gandrīz ir *nepieņemams*, ka cilvēks tiek atstāts mierā tikai ar savām paša domām – savā klusumā un vienatnē.

Varbūt mums ir bailes no šīs solitūdes, kurā esam atstāti tikai ar savām domām. Varbūt mums ir bailes atkāpties no visu mantu un personu ietekmes mūsu dzīvē, jo ar tiem esam rūpīgi veidojuši savu identitāti un nozīmi; un bez šiem atbalstiem nespējam ieskatīties paši sevī. Psihologi šo sauca par *separation anxiety* - bailes, kuras piedzīvojam, kad zaudējam objektu, personu vai apstākli, kas bija devis mums drošības un aprūpes sajūtu.² Bērni to piedzīvo samērā vienkāršā bet skaidrā formā, ja no viņiem atņem mīļāko spēlmantu, vai, vēl dramatiskākā veidā, ja bērnu atņem no mātes. Pieauguši cilvēki šādas bailes izjūt daudzveidīgi – kad zaudē darbu, vai arī citās situācijās, kur dzīves balsti tiek atņemti.

Bet reizēm mums ir tieši un *tīši* jāatdala sevi no šiem šķietamiem balstiem, lai uzzinātu, kas mēs tiešām esam, kad viss ārējais un mākslīgais ir atņemts. Savā klasiskā stāstā par strādnieku centieniem un sabiedrības liekulību Anglijā 1950'os gados, Allan Sillitoe izteica šīs jūtas. Viņa varonis, jauns zēns ielikts jauniešu disciplīnas iestādē, izmanto savas distances skriešanas dotības, lai pats sevi labāk pazītu. Un pievilcīgākais viņam ir - distances skrējēju *vientulība*.

*„Tas ir it kā es būtu pirmais cilvēks pasaulē,” viņš saka, „kad skrienu pirmo soli agra rīta rasainā zālē, pat pirms putni sāk čivināt. Es sāku domāt, un tas man patīk..Ir labi būt distances skrējējam, būt vienam pašam pasaulē,bez nevienas citas dvēseles, kas tevi traucētu...Dažreiz es domāju, ka nekad neesmu tik brīvs, ka tajās pāris stundās...”*³

---

² Robert Kegan, *The Evolving Self: problem and process in human development*. (Harvard University Press: Cambridge, MA, 1982), 82

³ Alan Sillitoe, *The Loneliness of the Long-distance Runner*, (W.H. Allen: London, 1959), 11

Atbrīvots no citu cilvēku prasībām un no viņu sabiedrības liekulīgās ētikas, viņš atrod patiesību un taisnību šajā distances skrējēju *vientulībā*.

Es zināju, kā distances skrējēja vientulība jūtas, atzīdams, kas attiecās uz mani, ka šī sajūta bija vienīga taisnība un īstenība pasaulē, un zinādams, ka tas nekad nemainīsies, vienalga ko dažreiz jūtu, un vienalga ko citi mēģina man iestāstīt."⁴

Kad Jēzus pavadīja četrdesmit dienas un naktis tuksnesī, gavēdams un iedziļinājies lūgšanās, viņš arī meklēja *vienīgo taisnību un īstenību pasaulē* – viņš meklēja pats sevi un kas viņš patiesi bija. Mateja atstāstījumā par Jēzus konfrontāciju ar velnu, šis jautājums tiek likts velna teiktos vārdos. Viņš ievada pirmos divus kārdinājumus ar to jautājumu, kas izsaka visu Jēzus būtību, un kas Jēzum pašam bija jāatbild, pirms viņš sāka savu publisko darbību. Velns pārbauda Jēzu, viņam prasot: *Ja tu esi Dievs Dēls...*

Šajā tuksneša vientulībā, - bez citu cilvēku atbalsta un iespaida, Jēzum pašam ir jāatbild savas eksistences pamatjauntājums: *kas es esmu?* Un tiešais jautājums, ko kārdinātājs viņam uzstāda ir: *kuram tu pieder? Dievam... vai man?*

Piederība ir viens veids kā mēs arī izsakām, kas mēs esam. Mēs esam latvieši un *piederam* latviešu tautai. Mēs *piederam* draudzē un vairākās biedrībās un organizācijās. Mēs tā arī izsakām savas ģimenes saites, apzīmējot mūsu ģimenes locekļus kā mūsu *piederīgos*.

et mēs retāk domājam par sevi kā tie, kas *pieder Dievam* un kuriem *šī piederība* ir dzīvē noteicoša. Dievs mūs ir darījis par saviem ļaudīm, par savu īpašumu – par saviem bērniem. *"Nebīsties, jo Es tevi atpestīju; Es tevi saucu tavā vārdā, tu esi Mans! (Jes. 43:1)*

Daudzreiz ir citi dievi – mūsu dzīves *elku* dievi – kuriem mēs piederam, kuru vara ir pilnīgi pārņēmusi cilvēku dzīvi. Daudzi cilvēki *pieder* savam darbam, upurēdami visu savu dzīvi, laiku, ģimeni un draugus darba prasībām un garām stundām. Daži cilvēki *pieder* savām kaislībām un adīcijām – alkoholam, narkotikai, vai kazino spēlēm. Tie pilnīgi pārņem cilvēku dzīvi un ietur to savās važās. Mēs arī parasti domājam, ka mūsu manta un citas mūsu iegūtas lietas mums pieder. Bet realitāte ir, ka šīs lietas nosaka mūsu dzīvi un dzīves vērtību. Mēs strādājam un reizēm pat sevi burtiski upurējam, lai pie tām turētos, un tā palēnam tās vairs mums nepieder, bet mēs piederam šīm nedzīviem objektiem. Tie nosaka visus

⁴ *The Loneliness of the Long-distance Runner*, 43. „And I knew what the loneliness of the long-distance runner running across country felt like, realizing that as far as I was concerned this feeling was the only honesty and realness there was in the world and I knowing it would be no different ever, no matter what I felt at odd times, and no matter what anybody else tried to tell me.”

mūsu dzīves aspektus – mūsu laiku, domas, naudu, un spēku. Cilvēks tad pilnīgi *pieder* šīm tieksmēm – šiem elku dieviem, šiem mūsdienu kārdinātājiem, kurus sastopam modernās dzīves tuksnesī.

Un kā Jēzus darīja savā lūgšanas un gavēšanas laikā tuksnesī, tā šīs sešas nedēļas baznīcas gadā ir iespēja mums ikkatram domāt – ja ne fiziski – atkāpties no tām daudzajām prasībām, kuras kāro pēc mūsu *piederības*.

Jautājumi un kārdinājumi, ko velns Jēzum uzstādīja, ir arī tie jautājumi un kārdinājumi, kurus katrs kristietis sastop savā dzīvē, un uz kuriem mums ikdienas ir jāatbild: *Ja tu esi Dieva cilvēks...kā tu tad dzīvoši? Kāds tu būsi savā ģimenes dzīvē? Ar kādu ētiku tu rīkosies savā darbā? Kā tu izturēsies pret savu kaimiņu? Kā tu izpildīsi savus pienākumus kā atbildīgs pilsonis savā dzīves vietā?*

Mūsu dzīve ir līdzīga šodienas lieliem pārtikas veikaliem, kuros ir gandrīz neierobežota izvēle, un kur mums ir pilnīga brīvība izvēlēties, ko vien mēs gribam. Bet, kā zinām, pat no šāda vienkārša piemēra kā pārtikas iepirkšanas, ne visas izvēles ir mums veselīgas. „Kristīgā ticība mums māca kā atbrīvoties no citu važām, lai tad esam brīvi padoties lielākam labumam.”⁵ Tā arī dzīvē, mums ir brīva izvēle *piederēt* kur vien gribam.

Kristus ciešanu laiks, kas iesākas ar Jēzus kārdināšanas un viņa izvēles stāstu, mums māca, *kas mēs tiešām esam un kuram mēs patiesi piederam*. Šīs sešas nedēļas ir laiks mums ikkatram apliecināt, ka piederam Dievam, ka esam Dieva bērni, ka esam Viņa svētie radījumi, un Viņa mīlestības darītāji pasaulē. Tā, lai atkal lietotu Allan Sillitoe-a distances skrējēju vārdus, ir

vienīga taisnība un īstenība pasaulē, un zinādams, ka tas nekad nemainīsies, vienalga ko dažreiz jūtu, un vienalga ko citi mēģina man iestāstīt.”⁶

Āmen.

Prāv. Dr. Fritz Traugott Kristbergs
2005. gada 13. februārī, Ciešanu laika 2. svētdienā
Sv. Jāņa baznīcā Toronto

⁵ Diogenes Allen, *Three Outsiders: Pascal, Kierkegaard, Simone Weil*, (Cowley Publications: Cambridge, MA, 1983), 14.

⁶ *The Loneliness of the Long-distance Runner*, 43